

11. jul. 1845

FAKTA

Dato:
11. jul. 1845

Sidetæl:
Dagbog F, side 68-72

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
112-115; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 355-358

TRANSSKRIFTION

Fredag 11 July. Marseille.
hotel du Paradis.

Jeg flyver afsted, som jeg var besat, men min Ængstelse og Uro flyver med. Alt i Eftermiddag gaaer jeg ombord for at naae Rom, hvortil jeg knytter Forhaabninger, da der er Landsmænd. – Jeg er saa træt, at jeg ikke er skikket synderlig til at skrive, men maa dog bemærke, at Veien blev henimod Marseille for mig yderst interessant; men steril, den graae Steen stak allevegne frem mellem det gule, afsvedne Græs, kun i de dybeste Partier i Dalstrøgene var lidt grønt. Og tænk: de første Cypresser, de første Oliven, og første Gang Horizonten, siden jeg forlod Hjemmet, over det deilig blaae Middelhav. Her er uhyre Liv og Røre paa Gaderne, alt paa Landeveien kom den ene Diligence efter den anden, talløse Lastvogne tit med 6-7 Trækdyr foran hinanden, een og een, Heste, Muler og smaae Æsler i Spidsen, Flokke af Gjeder og Faar, engelske Reisevogne o s v o s v. Veiene er for største Delen begrændsede af hvide Mure, Veien •69• er selv hvid af Støv, Planterne ligesaa; men fra Randen af disse Mure og i Rifter og Huller saae jeg fremmede Planter med deilige røde Blomster, nu aner man alt Syden, hvorfor skal [overstreget: jeg] denne Nydelse forbittres mig, idet jeg er tilmode som en Forbryder, frygter Sammenstød med Mennesker og savner dem dog; o, idag er det den kjære Fredag, man vil nok nævne mig i aften hos Høyens eller Bissens,¹ men ikke vide, at jeg er i en saadan ynkelig Stemning. Jeg vil benytte Etatsraad Kochs² Tilbud og bede ham om Assistance, men jeg veed ikke, om herfra eller fra Rom.

for [nok] en Redekam – – – – 1 Fr
for tre Jernkraveknapper – 6 Sous
Drikke- og Bropenge i Beaucaire – – 14 –
Tøitransport her i Marseille – – – 1 –
Dampskibsbillet til Civita Vechia 2 plads 63 – –
For Passet at visere til Kirkestaten 8 – 10 –

Nu har jeg i min Pung 4 St [marktegn] 40 Francs = omtr. 56 Rbd
endvidere 5 Franc = 1 – 4 [marktegn] 10 ß
endvidere 1 Pjaster = ? 5 Fr 10 Sous
og saa intet videre

•70•

Da jeg skulde med mit Pas til vor Consul blev jeg overrasket ved at hilses ved Navn paa Dansk, af en Herre, jeg ikke kjendte før han nævnte mig sit Navn: Frisch.³ Jeg har for et Par Aar siden spiist sammen med ham nogle Gange hos Frølichs.⁴ Han forestillede mig for den svenske Generalconsul, der atter forestillede mig for sin Datter, der atter fremstillede for mig nogle af sine Kunstproduktioner. Faderen forsikkrede, at hun forstod dansk, da hun havde været i Kjøbenhavn, men hun trængte rigtignok til en fransk Oversættelse af de fleste af mine Ord. Forøvrigt blev jeg næsten lige saa glad ved at høre rigtigt svensk af Faderen, og mere, end ved Hr Frisches

forfranskede Dansk. Dansk taaler ikke nogen Tilsætning af Elegance, det trænger til at beholde sin jævne, simple Carakteer, for at det skal klinge i mine Øren.

– Nu tordner og lyner og regner det deiligt; det lader til at høre til Dagens Orden her sønderpaa. – Jeg har skrevet til Etatsraad Koch om Hjælp, og tillige Lidt til Carl.⁵

5 Fr 50 Cent i Hotel Paradis

3 Fr til Leietjeneren

•71•

[tegning af en familie siddende på et skibsdæk]

Familie paa Dampskibet: Sirius Lyon-Beauchaise

•72•

ombord paa Serastris Kl 11 – Aft:

Vi ere passerede Toulon troer jeg, og det er vel Tid at gaa til Ro, men hvor er det muligt i denne Hede, det er qvælende og paa Dækket er alt vaadt. Jeg har staaet vel næsten en Time og stirret ned i Vandet, og moret mig, naar en Bølge blev kastet skummende, gnistrende langt ud til Siden; i bogstavelig Forstand, thi i Skummet blinker det som tusinde Stjerner; jeg havde saa gjerne seet disse Lyspuncter paa det dunkle Vand, men jeg ventede forgjæves. Det var altid kun i det hvide Skum. Jeg stirrede indtil sære Tanker kom til mit Hoved: jeg tænkte paa den arme tyske Student paa Genfersøen ved Nattetid – det Eneste, jeg har beholdt af Coopers: Bøddelen fra Bern.⁶ –

Imorgen, naar jeg atter gaaer op paa Dækket ligger altsaa Italien for mig.

¹ Lundbye havde siden vinteren 1839-40 deltaget i kunstnernes ugentlige fredagsmøder hos kunsthistorikeren N.L. Høyen. Siden foråret 1845 havde møderne ofte fundet sted hos billedhuggeren H.W. Bissen.

² Jørgen Hansen Koch (1787-1860), arkitekt og direktør for Kunstakademiet 1844-1850.

³ Julius Theodor Frisch (1818-1895), dansk vicekonsul i Marseille.

⁴ Antagelig vennen Lorenz Frølichs forældre, Johan Jacob Frølich (1777-1858) og Pouline Vilhelmine Frølich, f. Tutein (1789-1881).

⁵ Brevet til kunstakademiets direktør Jørgen Hansen Koch findes i Det Kgl. Bibliotek, NKS 2335, 2°. Brevet til broderen Christian "Carl" Lundbye er ikke bevaret.

⁶ James Fenimore Coopers Bøddelen i Bern, eller L'Abbaye des Vignerons var i 1834 udkommet i dansk oversættelse.

Fredag 11 Julij. Marseille.
 Hotel in Paradis.
 Jeg flyver afsted, som jeg har bestemt, men
 min Angst og den flyver med. Alt
 : Eftermiddag gaar jeg ombord for at naa
 Rom, hvortil jeg knytter Forhaabninger,
 saa der er Landsmand. - Jeg er saa
 trist, at jeg ikke er skikket yndelig til at
 strive, men maadig bemærke, at Veien
 blev benimet Marseille for mig yderst
 interessant; men steril, den grove
 Stein stak alle vegne frem mellem
 det grule, afgrødet, Groes, kim: den dybeste
 Partier: Daltrængene var lidt grønt.
 Og tænk: de første Lypruser, det første
 Olivier, og første Gang Klerikanten,
 inden jeg forlod Aljmanet, over det dærlig
 klare Middelhav. blev er indbyrds. Den
 og Jone paa Gaderne, alt paa Land.
 se en hem den ene Diligence efter
 den anden, tallose Lastogve tit med
 6-7 Træksdyr fra hinanden, een og een,
 Heste, Mule og smaa Osler i Spidsen,
 Flakke af Jyder og Faar, engelske Pise
 hegne 0 50 0 50. Veiene er for store
 Dele af grundende af hvidt. Mure, Veien

er 100 hvid af Sten, Plenderne ligesom;
men fra Gaarden af disse Mure y: Pfter
og klaller saas p fremmede Planter med
peilige 200 Blomster, men anen man alt
fyden, herfor skal p disse Nyselser
bittes mig, idet p er blanded som en
Fotbrød, frygtes Sammenstød med Men
nesken og saoner den dag; o, idag er det
den kjære Fredag, man vil nattev.
ne mig i aften her Kløjens eller Birrens,
men ikke vide, at p er i en saadan yn
kelig Stemning. p vil berøgte Statuen
Kædet T. Chind y bed. henn om Assistance,
men p ved ikke, om herfra eller fra Rom.

for den Prikke — 1 Fr
for tre p. m. knapper .. — 6 Louis

Drikke- og Bæpunge i Beaucaine — .. — 14 —

Til træsgæst her i Mersille — .. — 1 — ..

Leopoldts billede til Clavito Vechie, 2 Plais — 63 — ..

For Pissot et sinere til Kontastaten — .. — 8-10 —

Nu har p i min Pung 4 Pf 40 Francs =)

endvidere 5 franc = 1-4 & 10p	40	5
endvidere 1 Pfaster = 2 1/2 10 Louis	2	2
og saa indet videre	98 0/10	6/10
	19 2/10	1-4-
	+	5
	14 2/10	10 10
	4	
	56-4-	

160

Da jeg skulde med mit Pær til vor Lands ind
blev jeg overrasket ved at høre ved Navn paa
Dansk, if en Hæder, og i den Hensigt jeg har
meget mig til Navn: Frisch. Jeg har for
at Pær der i den spist sammen med
ham nogle Gangs hos Frølich. Han frem
stillede mig for den svenske Generalen
ind, der atter fremstillede mig for sin Datter,
der atter fremstillede for mig nogle af sine
Kunstproductioner. Faderen foreskrev,
at hun forstod Dansk, da hun havde været
i Kjøbenhavn, men hun traagte rigtig nok
at en fransk Oversættelse af de fleste af
mine Ord. Forøvrigt blev jeg næsten lige
saa glad ved at høre rigtig svensk af
Faderen, og mere, end ved den Frisches
forfranskede Dansk. Dansk taaler i den
meget Tilsetning af Elegance, det træn
ger til at behalde sin jevne, simple Larak
teer, for at det skal klinge i mine Øren.
— Min Faderen og Lyne og søgner det sig
tegt; det lader til at høre til Dagens Orden
hvor sønderpaa. — Jeg har skrevet til
Statsraad Koch om selvsy, og tillige
Lidt til Carl.

5. 5. 6. Carl: Hotel Paradis
til Lægen

om bord paa Sesastria Kl 11 Aft:
Vi nu passerede Tørløse troes ij,
og det er vel T. d at gaa til No, men
hvor er det muligt i denne Kilde, det
er gualende og paa Dødelihed er alt
vaadt. Jy her staar vel næsten en
Time og stirrer ned: Væddet, og enret
mig, naar en Bølge blev kastet
skrummende, grinstrende langt ud
til Siden; i højstavelig Forstand,
thi: Skrummet blinker det som
tændte Stjerner; j harde saa gjems
set disse lyspunkter paa det Tunk
le Vand, men j rentede forgydes.
Det var altid him: Det kunde skinn.
Jy stirrede indtil sere Tanker kom
til mit hoved: j tænkte paa den
arme tyske Student paa Genfersen
ved Nattotid - det Eneste, j har beholdt
af Coopers: Bøddelen fra Bern.
Imorgen, naar j alles gaaer op paa
Dødelihed ligger altsaa Italien for mig.
Theden Almannen ved Livorno 13 Juli omb:
Jy havde ventet at see mere Land: gaaer;
en stor Del af Dagen havde j kun blimmet